

POSTANOWIENIE

Dnia 6 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Tomasz Pawlik (spr.)

Sędziowie: SO Leszek Dąbek

SO Roman Troll

Protokolant Aneta Puślecka

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2017 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z wniosku D. O.

z udziałem K. O.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji uczestniczki postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 24 maja 2016 r., sygn. akt II Ns 101/14

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w pkt. I.1., II i III w ten sposób, że:

a) **wartość opisanej w pkt. I.1. nieruchomości określić na 425 600 zł (czterysta dwadzieścia pięć tysięcy sześćset złotych), a wartość zobowiązania wynikającego z opisanej w tym pkt. orzeczenia umowy kredytu określić na 415 805,44 zł (czterysta piętnaście tysięcy osiemset pięć złotych i czterdzieści cztery grosze) na dzień 31 maja 2017 r.,**

b) **wartość nakładów wnioskodawcy opisanych w pkt. 2 ustalić na 467 011,38 zł (czterysta sześćdziesiąt siedem tysięcy jednaście złotych i trzydzieści osiem groszy),**

c) **wartość składników majątku wspólnego przyznanych w pkt. 3 zaskarżonego postanowienia wnioskodawcy ustalić na 615 933,65 zł (sześćset piętnaście tysięcy dziewięćset trzydzieści trzy złote i sześćdziesiąt pięć groszy);**

2. w pozostałej części oddalić apelację;

3. oddalić wnioski wnioskodawcy i uczestniczki postępowania o zasądzenie na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSO Roman Troll SSO Tomasz Pawlik SSO Leszek Dąbek

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy ustalił, że w skład majątku wspólnego wnioskodawcy i uczestniczki postępowania, których wspólność majątkowa małżeńska ustała na mocy umowy majątkowej małżeńskiej o ustanowienie rozdzielności majątkowej z dnia 26 września 2012 wchodzi:

1. prawo własności nieruchomości położonej w J. składającej się z działek o numerze geodezyjnym (...), o powierzchni 0,4566 ha, dla której Sąd Rejonowy w Rybniku prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) o wartości 410.800 zł (czterysta dziesięć tysięcy osiemset złotych), obciążonej hipoteką umowną kaucyjną wpisaną na rzecz (...) Bank Spółki Akcyjnej w W. zabezpieczającej spłatę zobowiązania wynikającej z umowy kredytu z dnia 28 czerwca 2010 roku, oraz obciążonej hipoteką umowną wpisaną na rzecz (...) Bank Spółki Akcyjnej w W. zabezpieczającej spłatę zobowiązania wynikającej z umowy kredytu z dnia 20 lipca 2011 roku, a którego wysokość na dzień 28 października 2015 roku wynosiła 450.562,72 zł (czterysta pięćdziesiąt tysięcy pięćset sześćdziesiąt dwa złote siedemdziesiąt dwa grosze)

2. ruchomości w postaci:

a) samochodu osobowego marki B. (...), rok produkcji 2003 o wartości 14.000 zł (czternaście tysięcy złotych)

b) wyposażenie mieszkania o wartości 25.000 zł (dwadzieścia pięć złotych),

c) ruchomości wykorzystywanych przez wnioskodawcę do prowadzenia przez niego działalności gospodarczej w postaci samochodu V. (...) o numerze rejestracyjnym (...), samochodu S. (...) o numerze rejestracyjnym (...), przecinarki S., przyczepy H. o numerze rejestracyjnym (...), (...) o numerze rejestracyjnym (...), przyczepy (...) o numerze rejestracyjnym (...), zagęszczarki gruntu B. (...) H., samochodu V. (...) o numerze rejestracyjnym (...), samochodu V. (...) o numerze rejestracyjnym (...), koparko – ładowarki (...), agregatu prądotwórczego i spawarki, zagęszczarki gruntu (...), o łącznej wysokości 176.333,65 zł (sto siedemdziesiąt sześć tysięcy trzysta trzydzieści trzy złote sześćdziesiąt pięć groszy).

Jednocześnie ustalił, że wnioskodawca poniósł nakład ze swojego majątku odrębnego na majątek wspólny w postaci spłaty zaciągniętych zobowiązań w wysokości 419.205,94 zł.

W konsekwencji dokonał podziału majątku wspólnego w ten sposób, że składniki majątkowe opisane w punkcie 1, 2a i 2c o łącznej wartości 601.133,65 zł przyznał na wyłączną własność wnioskodawcy, natomiast składnik majątkowy opisany w punkcie 2b o wartości 25.000 zł przyznał na wyłączną własność uczestniczki postępowania bez wzajemnych spłat i dopłat

Sąd Rejonowy postanowił, że koszty postępowania każdy z zainteresowanych ponosi we własnym zakresie. W związku natomiast z tymczasowym pokryciem przez Skarb Państwa kosztów wynagrodzenia biegłych nakazał pobrać od wnioskodawcy i uczestniczki postępowania na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Rybniku kwoty po 1.902,17 zł.

U podstaw opisanego rozstrzygnięcia legły następujące ustalenia faktyczne.

W dniu 26 stycznia 2002 roku wnioskodawca i uczestniczka postępowania zawarli w Urzędzie Stanu Cywilnego w P. związek małżeński a w dniu 26 września 2012 roku (rep. A nr (...)) zawarli umowę majątkową małżeńską o ustanowienie rozdzielności majątkowej. Na mocy powyższej umowy pomiędzy stronami ustanowiono ustrój rozdzielności majątkowej, zaś od chwili jej ustanowienia ich udziały w majątku, który był do tej pory nią objęty wynosiły po połowie. Wyrokiem z dnia 4 marca 2013 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek (...) w R. orzekł rozwiązanie małżeństwa stron przez rozwód - sygn. akt II RC 1159/12. Powyższy wyrok nie zawierał rozstrzygnięcia co do majątku wspólnego stron.

W trakcie trwania małżeństwa na podstawie umowy sprzedaży z dnia 5 września 2008 roku ówcześni małżonkowie nabyli prawo własności nieruchomości położonej w J., dla której Sąd Rejonowy w Rybniku prowadzi księgę wieczystą

numer (...), o wartości 410.800 zł. Powyższa nieruchomości obciążona została hipoteką umowną kaucyjną w wysokości 195.000 zł tytułem zabezpieczenia kredytu z dnia 28 czerwca 2010 rok oraz hipoteką umowną w wysokości 879.942,58 zł tytułem zabezpieczenia umowy kredytu z dnia 29 lipca 2011 roku na rzecz (...) Bank Spółki Akcyjnej w W..

Wnioskodawca w trakcie trwania małżeństwa i ustawowej wspólności majątkowej prowadził firmę budowlaną (...). (jednoosobowa działalność gospodarcza). W ramach prowadzonej działalności gospodarczej zaciągnął szereg zobowiązań finansowych. Na dzień 05 października 2012 roku posiadał środki trwałe w postaci: samochodu V. (...) o wartości netto 12.716,69 zł, samochodu dostawczego S. (...) o wartości 10.270,03 zł, przecinarki S. o wartości 3.655,74 zł, przyczepy H. o wartości 3.303,48 zł, samochodu ciężarowego m-ki M. o wartości 90.000,00 zł, Przyczepy M. - M. o wartości 20.000,00 zł zagęszczarki gruntu B. (...) H. o wartości 3.697,50 zł, samochód o wartości V. (...) o wartości 24.819,60 zł, samochód o wartości V. (...) o wartości 40.248,77 zł, koparko- ładowarka (...) o wartości 67.600,00 zł, agregat prądotwórczy + spawarka o wartości 3.850,86 zł, zagęszczarki gruntu Wacker (...) o wartości 13.450,00 zł, wszystko o łącznej wartości 176.333,65 zł netto. W 2001 roku z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej wnioskodawca osiągnął dochód w wysokości 99.646,23 zł, w 2002 roku w wysokości 348.101,75 zł, w 2003 roku w wysokości 156.011,94 zł oraz w wysokości 799,82 zł, w 2004 roku w wysokości 101.847,38 zł oraz 826 zł, w 2005 roku w wysokości 29.298,69 zł, w 2006 roku w wysokości 193.190,32 zł oraz 12.075,25 zł, w 2007 roku w wysokości 277.452,52 zł oraz 13.948 zł, w 2008 roku 502.565,47 zł oraz 16.165 zł, w 2009 roku w wysokości 658.438,22 zł oraz 14.621,25 zł, w 2010 roku w 208.551,62 zł, w 2011 roku w wysokości 129.213,81 zł, w 2012 roku poniósł stratę w wysokości 306.555,10 zł.

W trakcie trwania wspólności ustawowej wnioskodawca i uczestnik postępowania zaciągnęli wspólne zobowiązania, które na dzień 26 września 2012 roku wynosiły:

- 51.721,94 zł w Banku (...) Spółce Akcyjnej w W. z tytułu limitu debetowego,
- 486.475,63 zł w (...) Banku Spółce Akcyjnej we W. z tytułu kredytu hipotecznego nr DK/KR- (...),
- 93.161,17 zł w (...) Banku Spółce Akcyjnej we W. z tytułu kredytu złotówkowego nr (...),
- 54.429,33 zł z tytułu kredytu inwestycyjnego – nr (...),
- 102.716,52 z tytułu kredytu w rachunku bankowym umowa nr (...).

Po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej tylko wnioskodawca dokonywał spłat zobowiązań powstałych w trakcie trwania wspólności ustawowej. W dniu 04 października 2013 roku wnioskodawca dokonał ostatecznej spłaty limitu debetowego w Banku (...) Spółce Akcyjnej w W. w łącznej wysokości 58.279,68 zł. W okresie od 26 września 2012 roku do dnia 28 października 2015 roku uiszczył tytułem spłaty kredytu hipotecznego nr DK/KR- (...) kwotę 97.234,88 zł, oraz od listopada 2015 roku do maja 2016 roku kwotę 14.707,50 zł. Tytułem spłaty kredytu złotówkowego nr (...) kwotę 75.283,23 zł. Wnioskodawca dokonał również po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej spłaty kredytu inwestycyjnego w wysokości 57.530,37 zł. W okresie od 26 września 2012 roku do dnia 16 września 2013 roku spłacił kredyt w rachunku bieżącym w kwocie 116.170,28 zł.

Sąd Rejonowy podkreślił, że ustalony przez niego stan faktyczny był w zasadzie między stronami bezsporny. Strony zgodnie wskazały skład majątku wspólnego, wartość części jego składników (pkt 2a i 2b), a także sposób jego podziału. Sąd dał wiarę dokumentom urzędowym i prywatnym (wyciągi z kont bankowych, informacje o zadłużeniu i spłatach) na podstawie których poczyniono ustalenia faktyczne w niniejszej sprawie. Autentyczności i mocy dowodowej tych dokumentów nie kwestionowały strony, a i Sąd działając z urzędu nie znalazł podstaw, by to czynić. Za w pełni wiarygodne Sąd uznał opinie sporządzone w toku sprawy przez biegłych sądowych. Strony nie zgłosiły żadnych zastrzeżeń do opinii sporządzonej przez biegłego sądowego z zakresu księgowości, który szacował wartość składników przedsiębiorstwa wnioskodawcy. Natomiast zdaniem Sądu Rejonowego zastrzeżenia zgłoszone do opinii biegłego sądowego rzeczoznawcy majątkowego zostały w całości wyjaśnione w ustnej opinii uzupełniającej.

Odnosząc się do stanowiska uczestniczki postępowania, że w skład majątku wspólnego wchodziły także dochody uzyskiwane przez wnioskodawcę z działalności gospodarczej w latach 2001-2012 r. Sąd Rejonowy ocenił, że uczestniczka nie wykazała istnienia takich środków finansowych na dzień ustania wspólności. Uznał także w tym zakresie za wiarygodne twierdzenia wnioskodawcy, że dochody te zostały zużyte na bieżące potrzeby rodziny stron, która pozostawała na utrzymaniu wnioskodawcy oraz na inwestycje (zakupy) dokonywane w związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa. Powstałe w ten sposób składniki przedsiębiorstwa podlegały działowi w sprawie.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił skład i wartość majątku wspólnego, wysokość nakładów poczynionych przez wnioskodawcę z majątku osobistego na majątek wspólny oraz dokonał podziału tego majątku jak w opisanym zaskarżonym postanowieniu. Sposób podziału majątku odpowiadał zgodnym wnioskom stron w tym zakresie.

Jednocześnie Sąd I instancji ocenił, że brak podstaw do zasądzenia na rzecz uczestniczki postępowania spłaty. W tym zakresie Sąd ten zaznaczył, że dla potrzeb ustalenia wysokości ewentualnych spłat i dopłat, należało uwzględnić, że prawo własności nieruchomości przyznanej wnioskodawcy obciążone jest hipoteką zabezpieczającą kredyt, stanowiący wspólne zobowiązanie stron, który na dzień 28 października 2015 roku wynosił kwotę 450.562,72 zł, co przewyższało wartość tej nieruchomości (410.800 zł). Przy uwzględnieniu tego oraz niekwestionowanych nakładów wnioskodawcy w postaci spłaty wspólnych zobowiązań (419.205,94 zł) ewentualna spłata mogłaby należeć się wnioskodawcy, który jednak jakichkolwiek spłat ani dopłat nie żądał.

Wyjaśniając podstawę prawną rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy wskazał, że w myśl art. 46 krio do podziału majątku, który był objęty wspólnością ustawową stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku. Z kolei, art. 1035 k.c., dotyczący dziale spadku, przewiduje odpowiednie stosowanie przepisów o współwłasności w częściach ułamkowych, to jest z art. 210 i nast. k.c. Natomiast w treści art. 567 § 1 k.p.c. ustawodawca zawarł odesłanie do art. 680 – 689 k.p.c., a te z kolei – do przepisów o postępowaniu w sprawach o zniesienie współwłasności, w szczególności art. 618 §§ 2 i 3 k.p.c.

Stosownie do tych przepisów podział majątku wspólnego obejmuje przedmioty majątkowe stanowiące składniki tego majątku w chwili ustania wspólności ustawowej. Skład tej masy majątkowej oraz jej wartość Sąd ustala samodzielnie (art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 1 k.p.c.). Od tegoż ustalenia zależy określenie wartości udziałów małżonków oraz wartość ewentualnych spłat czy dopłat.

Ustalając udział każdego z małżonków w majątku wspólnym Sąd Rejonowy uznał, że udziały te są równe (art. 43 § 1 krio)

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania oparto o treść art. 520 § 1 k.p.c..

Od opisanego postanowienia apelację wniosła uczestniczka postępowania w zakresie dotyczącym nieustalenia, że w skład majątku wspólnego zainteresowanych wchodzi również środki pieniężne w kwocie 350 000 zł oraz w zakresie wartości nieruchomości, co skutkowało błędnym ustaleniem wartości majątku wspólnego i nie przyznaniem uczestniczce dopłaty. Skarżąca kwestionowała także rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w zakresie obciążenia uczestniczki w połowie wydatkami w postaci wynagrodzenia biegłych.

Skarżąca zarzuciła Sądowi Rejonowemu naruszenie art.233 § 1 k.p.c. prowadzące do sprzeczności ustaleń z treścią zebranego materiału dowodowego poprzez ustalenie wartości nieruchomości na zaniżonym poziomie, pominięcie, że w skład majątku wchodzi środki pieniężne w wysokości 350 000 zł i nieustalenie aktualnej sytuacji majątkowej i rodzinnej uczestniczki postępowania.

W konsekwencji we wnioskach apelacyjnych domagała się zmiany zaskarżonego postanowienia poprzez ustalenie wartości nieruchomości na 700 000 zł, ustalenie, że w skład majątku wchodzi środki pieniężne w wysokości 350

000 zł, przyznanie wnioskodawcy wszystkich składników majątku wspólnego i zasądzenie na rzecz uczestniczki postępowania spłaty w wysokości 172 782,49 zł.

Alternatywnie apelująca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W apelacji domagano się także zasądzenia od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kosztów postępowania odwoławczego.

W uzasadnieniu apelacji oceniono jako wadliwą ocenę biegłego rzeczoznawcy. W tym zakresie twierdzono, że wartość nieruchomości powinna być powiększona o wartość położonego na niej domku letniskowego, pomimo tego, że stanowi on samowolę budowlaną. Podnoszono też, że sama działka gruntu została zakupiona za 140 000 zł i udzielono na wzniesienie budynku na tej działce kredytu w kwocie 500 000 zł. Zdaniem apelującej wartość nieruchomości wynosiła w związku z tym 700 000 zł.

W uzasadnieniu podtrzymano także pogląd, że uzyskiwane przez wnioskodawcę dochody z działalności gospodarczej w latach 2001-2012 uzasadniają wniosek, że w chwili ustania wspólności dysponował kwotą 350 000 zł, gdyż nie mógł zużyć wszystkich zysków na utrzymanie rodziny czy też inwestycje.

Sytuacja materialna uczestniczki, znacznie gorsza od sytuacji wnioskodawcy, uzasadniała zdaniem skarżącej zastosowanie do rozliczenia kosztów postępowania art.102 k.p.c..

Wnioskodawca wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od uczestniczki postępowania kosztów postępowania odwoławczego. W odpowiedzi na apelację zauważył, że Sąd Rejonowy wyprowadził logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym wnioski z przeprowadzonego postępowania, a zatem ocena dowodów nie naruszała reguł swobodnej oceny dowodów. Podkreślił też, że uczestniczka postępowania nie udowodniła w żaden sposób podnoszonych przez siebie twierdzeń o posiadanych środkach pieniężnych na dzień ustania wspólności małżeńskiej. Ponadto podniósł, że wartość nieruchomości, której ustalenie wymagało wiadomości specjalnych, została wskazana przez uprawnionego do szacowania nieruchomości biegłego w opinii pisemnej i ustnej, a uczestniczka pomimo kwestionowania wniosków opinii nie złożyła wniosku o powołanie innego biegłego.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja podlegała jedynie częściowo uwzględnieniu, a w zasadniczej warstwie okazała się bezzasadna.

W związku z tym, że opinia biegłego rzeczoznawcy majątkowego utraciła walor aktualności Sąd odwoławczy dopuścił w toku postępowania apelacyjnego dowód z opinii biegłego na okoliczność wartości nieruchomości objętej działem według stanu na dzień ustania wspólności i aktualnych cen.

Z wydanej opinii wynika, że aktualna wartość nieruchomości według stanu na dzień ustania wspólności wynosi 425 600 zł, a wnioskodawca i uczestniczka nie wnieśli zastrzeżeń do tej opinii.

Wobec powyższego, uznając opinię za wiarygodną i wydaną zgodnie z regułami wiedzy fachowej, Sąd Okręgowy zmienił ustalenia Sądu I instancji odnośnie wartości nieruchomości na wartość wskazaną w aktualnej opinii biegłego.

W toku postępowania odwoławczego wnioskodawca podniósł, że poniósł dalsze nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny poprzez spłatę dalszej części kredytu zabezpieczonego hipoteką na nieruchomości. Przytoczone na rozprawie okoliczności dotyczące wpłaty 47 805,44 pomniejszającej aktualną wartość zadłużenia do 415 805,44 zł były między stronami bezsporne. Powyższe powodowało konieczność zmiany dokonanych w tym zakresie ustaleń Sądu Rejonowego.

Pozostałe ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego, wbrew zarzutom apelacji, odpowiadały treści zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego ocenionego w granicach swobodnej oceny dowodów. Sąd Okręgowy ustalenia te, poza korektą wynikającą z dowodów przeprowadzonych w postępowaniu odwoławczym, w całości podziela i przyjmuje za własne.

W świetle niekwestionowanej przez zainteresowanych opinii aktualizacyjnej bezpodstawne okazały się twierdzenia skarżącej, że wartość nieruchomości wynosi 700 000 zł. Brak jakichkolwiek przesłanek do przyjęcia takiej wartości, zwłaszcza, że apelująca przeciwstawia fachowej wiedzy biegłego jedynie własne poglądy i oceny. Można jedynie zauważyć, że cena zakupu działki czy kwota udzielonego kredytu nie mogą mieć decydującego znaczenia dla ustalenia wartości nieruchomości w późniejszym czasie. Z jednej bowiem strony zawierane transakcje nie zawsze odpowiadają aktualnej wartości gruntu, z drugiej natomiast strony rynek nieruchomości podlega zmianom, które mogą polegać zarówno na wzroście jak i na spadku cen nieruchomości.

Wbrew twierdzeniom apelacji skarżąca nie wykazała, że skład majątku wspólnego w chwili ustania wspólności wchodziły także środki pieniężne, których wysokość określono na 350 000 zł. Uczestniczka postępowania nie zaoferowała dla wykazania tej okoliczności jakichkolwiek dowodów, domagając się w istocie zastosowania domniemania faktycznego.

W tym miejscu wypada zauważyć, że domniemanie faktyczne (art. 231 k.p.c.) polega na tym, że sąd na podstawie ustalenia jednych faktów wnioskuje o istnieniu innych. Sąd ma w takim wypadku zupełną swobodę wnioskowania na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku postępowania dowodowego. Musi ono jednak być poprawne z punktu widzenia zasad logiki. Możliwe jest więc dokonanie ustalenia na podstawie domniemania faktycznego tylko wówczas, gdy wniosek taki nasuwa się z pewnością lub ze szczególnie dużą dozą prawdopodobieństwa, natomiast wniosek przeciwny nie ma w danych okolicznościach żadnego uzasadnienia, bądź też jest wysoce mało prawdopodobny (por. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 15.05.2015 r. VI Ca 1937/13).

W okolicznościach sprawy nie było podstaw do ustalenia, jedynie na podstawie faktu, że w latach 2001-2012 wnioskodawca uzyskiwał określone dochody z działalności gospodarczej, iż na dzień ustania wspólności powinny istnieć wspólne środki finansowe w kwocie 350 000 zł. Biorąc bowiem pod uwagę wysokość tych dochodów oraz to, że wnioskodawca utrzymywał z tych dochodów rodzinę, czynił inwestycje, do czego trzeba zaliczyć zakup działki i budowę domu czy zakup sprzętu dla firmy, mało prawdopodobne jest, aby takie środki w chwili ustania wspólności rzeczywiście istniały. Ocenę taką wzmacnia ustalony ujemny stan rachunków bankowych oraz wykazana przez przedsiębiorstwo wnioskodawcy strata w 2012 r.. Nie można też pominąć, że w trakcie trwania wspólności, pomimo uzyskiwanych dochodów z działalności gospodarczej, zaistniała potrzeba zaciągania przez zainteresowanych bardzo znacznych zobowiązań kredytowych.

Z opisanych powodów nie sposób podzielić zarzutu apelacji, że Sąd Rejonowy dokonał ustaleń z naruszeniem art.233 § 1 k.p.c..

Dokonane przez Sąd Okręgowy w toku postępowania odwoławczego ustalenia faktyczne, dotyczące aktualnej wartości nieruchomości, wysokości zadłużenia zabezpieczonego hipoteką

i dalszych nakładów wnioskodawcy na majątek wspólny spowodowały konieczność zmiany zaskarżonego orzeczenia przy uwzględnieniu aktualnego stanu rzeczy. Orzeczono w tym zakresie na podstawie art.386 § 1 w zw. z art.13 § 2 k.p.c..

W pozostałym zakresie zaskarżone orzeczenie odpowiadało wskazanym przez Sąd Rejonowy przepisom prawa. Zestawienie wartości przyznanych wnioskodawcy składników majątkowych z obciążeniem hipotecznym przyznanej nieruchomości i poczynionymi przez niego nakładami z majątku osobistego na majątek wspólny prowadzi do wniosku iż to wnioskodawcy należałoby się dopłata. Skoro jednak wnioskodawca nie żądał żadnych spłat i dopłat to nie było podstaw do przyznania mu ich bez jego zgody.

Zaskarżone orzeczenie nie narusza także art.102 k.p.c.. Odstąpienie od obciążania uczestnika postępowania nieprocesowego kosztami postępowania, przewidziane tym przepisem, stosowanym odpowiednio przy zastosowaniu art.,13 § 2 k.p.c. jest możliwe jedynie w wypadkach szczególnie uzasadnionych, tj. wówczas, gdy z uwagi na okoliczności faktyczne konkretnej sprawy zastosowanie ogólnych zasad odpowiedzialności za wynik postępowania byłoby sprzeczne z zasadą słuszności. Podstawą do takiej oceny może być zachowanie się zainteresowanego w toku postępowania, jak i jego ogólna sytuacja (stan majątkowy, szczególna sytuacja zdrowotna i życiowa), przy czym zła sytuacja finansowa, stanowiąca podstawę do zwolnienia uczestnika od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych, nie wyczerpuje sama w sobie przesłanek zastosowania art. 102 k.p.c., a przepis ten, z uwagi na swój szczególny charakter, nie może być wykładany rozszerzająco i wyklucza uogólnienie.

Taka szczególna sytuacja nie zachodziła w rozpatrywanej sprawie. Wypada przy tym zauważyć, że w tzw. sprawach działowych, do jakich należą sprawy o podział majątku wspólnego, nie zachodzi sprzeczność interesów, niezależnie od tego jaki dana strona zgłasza wniosek co do sposobu podziału i jakie stanowisko zajmuje w sprawie. W takich postępowaniach strony są również w równym stopniu zainteresowane wynikiem postępowania, a ich interesy w zasadzie są wspólne, gdyż polegają na wyjściu ze stanu wspólności (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 13.01.2013 r. CZ 149/12).

Z tych wszystkich względów apelacja jako bezzasadna podlegała w pozostałym zakresie oddaleniu na zasadzie art.385 k.p.c. w zw. z art.13 §2 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na zasadzie art.520 § 1 k.p.c., mając na względzie opisany powyżej charakter postępowania o podział majątku dorobkowego.

SSO Roman Troll SSO Tomasz Pawlik SSO Leszek Dąbek